

- 6 NOV 2006

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

RUNDSKRIV OM DEKNING AV UTGIFTER TIL ARKEOLOGISKE UNDERSØKELSER VED MINDRE, PRIVATE TILTAK - HØRINGSUTTALELSE

Vi viser til Miljøverndepartementets høringsbrev av 23. august d.å.

Riksantikvaren ser svært positivt på at det er opprettet en egen underpost 72.1 på budsjettet; *Tilskot til arkeologiske undersøkingar ved mindre, private tiltak*. Opprettelsen av denne posten vil gjøre det lettere å oppfylle intensjonene i kulturminneloven (kml) § 10 om statlig utgiftsdekning ved slike tiltak.

Å utarbeide forutsigbare og forståelige kriterier som gir en mest mulig rasjonell saksbehandling, er komplisert. Samtidig vil vi understreke at det også for saksbehandlingen av mindre, private tiltak må foretas arkeologifaglige vurderinger som for andre tiltak.

Riksantikvaren har gått gjennom forslaget til rundskriv og har følgende merknader:

- Det bør presiseres innledningsvis at rundskrivet gjelder *nye* saker fra ikrafttredelsesdato, for eksempel 1. januar 2007, og ikke vil ha tilbakevirkende kraft for saker som allerede er avsluttet eller er under behandling på dette tidspunkt.
- Riksantikvaren antar at rundskrivet *ikke* er tenkt å omfatte stående middelalderbygninger. Dette bør vurderes presisert innledningsvis i rundskrivet. Hvorvidt rundskrivet er tenkt å omfatte arkeologiske utgravninger tilknyttet automatisk fredete *ruiner* er heller ikke presisert.
- Det er viktig med en konsistent og lett forståelig begrepsbruk. Flere begreper med henvisning til kml §§ 8 og 9 brukes før *Definisjoner* på s. 3. Definisjonsomtalen bør derfor vurderes flyttet lenger fram i dokumentet, etter *Innledning*. Når det gjelder definisjoner, viser vi til at Miljøverndepartementet tidligere har vært tydelig på at begrepet *undersøkelse* skal henvisne til det som gjennomføres i henhold til kml § 9, mens *gransking*, *arbeider* og *utgraving* skal vise til kml § 8, jf. *Kulturminnevern* bind II, s. 90.
- Etter kml § 10 er det en forutsetning for hel eller delvis statlig utgiftsdekning ved mindre, private tiltak at utgiftene til særskilt gransking vurderes som *urimelig tyngende* for tiltakshaveren. Denne koblingen er noe uklart omtalt i første avsnitt

Postadresse:

Riksantikvaren
Dronningens gate 13
Postboks 8196 Dep
0034 Oslo
Tlf. 22 94 04 00

Besøksadresser:

Distriktskontor Øst
Oslo
Dronningensgate 13

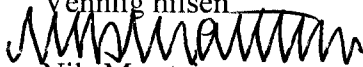
Distriktskontor Syd
Tonsberg
Nedre Langgate 30 D

Distriktskontor Vest
Bergen
Dreggsalmenningen 3

Distriktskontor Nord
Trondheim
Kjopmannsgata 25

under *Urimelig tyngende utgifter*. Riksantikvaren vil anbefale at lovens kobling mellom mindre, private tiltak og urimelig tyngende utgifter presiseres innledningsvis under kap. 1 *Lovgrunnlaget*. Det må gå klart fram at *begge* kriterier må oppfylles for å få tilskudd.

- I omtalen av større og mindre tiltak i kap. 2 ligger forutsetningene for å forstå kulepunktene i annet avsnitt. Dette avsnittet bør derfor flyttes fram *før* kulepunktene.
- Riksantikvaren mener det er viktig at de kriteriene som legges til grunn for vurderingen av hvorvidt et tiltak er å anse som "større" eller "mindre", må være hensiktsmessige å forholde seg til for kulturminneforvaltningen og for den som berøres. Målet må være å få til en forutsigbar og rasjonell saksbehandling. De foreslåtte kriteriene "begrenset antall enheter", "utnytingsgrad", "tomtestørrelse" og "normal standard" gir i seg selv begrenset veiledning for den praktiske avveiningen som må foretas i den enkelte sak. Vi mener det bør vurderes å *kombinere* disse generelle kriteriene med tallfestede størrelser, og at dette vil kunne legge et bedre grunnlag for en ensartet og praktikabel saksbehandling. Uansett er det viktig at kriteriene som fastsettes fanger opp typiske mindre, private tiltak både på landsbygda, i by og i bynære strøk.
- Riksantikvaren ser at det kan være problematisk å få operasjonalisert de foreslåtte kriteriene, og forutsetter en videre dialog med departementet om dette.
- Grenseoppgangen mellom offentlig og privat kunne vært bedre klarlagt i rundskrivet. Eksempelvis vil mange private stiftelser og foretak være *delvis* statlig eid og man kan ha frivillige organisasjoner som bl.a. benytter tildelte offentlige midler til å gjennomføre tiltak. Dersom slike situasjoner er tenkt dekket av rundskrivet bør det presiseres at tiltak som *i hovedsak* er eiet eller finansiert av det offentlige gjennom tilskudd vil falle *utenfor* definisjonen av private tiltak.
- Under kap. 3 *Saksbehandling* bør det vurderes å gjøre nærmere rede for *når* i prosessen det skal vurderes og avgjøres om et tiltak faller inn under rundskrivets kriterier for dekning.
- Riksantikvaren forutsetter en videre dialog med departementet om utformingen av praktiske rutiner for fordeling av midler til de ulike involverte forvaltningsorganer.
- Rundskrivet vil kunne komplisere saksbehandlingen og kreve ressurser både hos regional kulturminneforvaltning og hos Riksantikvaren. Riksantikvaren etterlyser en nærmere utredning av de økonomiske og administrative konsekvensene av rundskrivet.

Vennlig hilsen

 Nils Marstein
 riksantikvar

 Anne-Judith Munthe-Kaas